

ΘΕΣΕΙΣ Σ' ΕΝΑ ΖΩΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Στο φύλλο της «Ε» της Τρίτης 31 Ιανουαρίου 1989, δημοσιεύεται ένα άρθρο με τίτλο: «Ο ΤΟΕΒ Πηγείου προειδοποιεί: Πάρτε μέτρα γρήγορα, γιατί ο κάμπος θα ξαναδιψάσει».

Πρόκειται για αποφάσεις του ΤΟΕΒ Πηγείου που ελήφθησαν από το Δ.Σ. στη συνεδρίαση της 27.1.1989, που, όπως αναγράφεται, «ζοφερές διαμορφώνονται οι προοπτικές στο θέμα της άρδευσης των 100.000 στρεμμάτων της δικαιοδοσίας του ΤΟΕΒ Πηγείου».

Το δημοσίευμα αυτό σωστά επισημαίνει αυτές τις «ζοφερές προοπτικές» που διαγράφονται, σωστά αναφέρεται ότι επιβάλλεται να προωθηθεί για κατασκευή το φράγμα Πύλης σε συνδυασμό με τα «έργα Αχελώου» προφανώς, ευνοούν την εκτροπή νερού προς τη Θεσσαλία κ.λ.π. Ενώ όμως φαίνεται να κτιζεται ένα οικοδόμημα σωστών σκέψεων, αποφάσεων και προτάσεων, μοιάζει στο τέλος, να θάβεται στα θεμέλια αυτού του «οικοδομήματος» και μία βραδυφλεγής θόρυβος μεγάλης ισχύος, αφού στην παράγραφο 3 αυτής της ανακοίνωσης ΤΟΕΒ Πηγείου αναγράφονται: «Να επανεξεταστεί κατασκευή του φράγματος ούας Βρύσης»!

Δύο πράγματα μπορεί να συμβαίνουν. Ή δεν γνωρίζουν σε βάθος τί εστί φράγμα Κρύας Βρύσης, ή διέλαθε της προσοχής του Δ.Σ. του ΤΟΕΒ και άφησε να περάσουν απόψεις που εξυμνεύουν μεν σύμφεροντα ξένων, αλλά δεν εξυμνεύουν τα συμφέροντα της Θεσσαλίας, πράγμα που με αναγκάζει να αναφέρω συνοπτικά μερικά πράγματα.

Στη σχετική εκδήλωση του ΤΕΕ στην Αθήνα τον Μάρτιο του 1984, ο αρμόδιος προϊστάμενος του Γεωτεχνικού τομέα της ΔΕΗ κ. Παρασκευάς Πατζαρτζής είχε πει: «Ξεχάστε για πάντα το φράγμα

Ξηρασία και φράγμα Κρύας Βρύσης

★ ΤΟΥ κ. ΣΤΕΛΙΟΥ ΜΑΓΕΙΡΙΑ

Κρύας Βρύσης». Ας θυμίσω μερικά σχετικά.

1. Με την έκθεση της Ε.Σ.Υ.Ο. (επιτροπή συνεργασίας υδατικής οικονομίας) του Δεκεμβρίου 1979, αποτελούμενης από ανώτερα στελέχη τριών υπουργείων (Συντονισμού, Δημοσίων Έργων, Γεωργίας) και της ΔΕΗ, είχε ληφθεί αρνητική απόφαση για την κατασκευή του φράγματος Κρύας Βρύσης. Τις απόψεις μου για το «έργο Κρύας Βρύσης» τις είχα θέσει υπόψη της επιτροπής αυτής και συνοψίζονται στα εξής:

α) Το φράγμα αυτό θα είναι πολύ επικίνδυνο με το βάθος των εκατό (100) μέτρων του αμμοχάλικου που υπάρχει στη θέση αυτή. Και ενώ είναι δυνατή η κατασκευή στεγανής κουρτίνας σιμεντενέσεων μόνον στο μισό περίπου βάθος (60 μ.), γίνεται παράλληλα παραδεκτό από όλους, ότι το αμμοχάλικο αυτό είναι μεγάλης υδατοπερατότητας. Αφού λοιπόν η επιβαλλόμενη αυτή κουρτίνα σιμεντενέσεων δεν μπορεί να στεγανοποιηθεί τον αργιλικό πυρήνα του φράγματος με το βραχύδες υπόβαθρο στο βάθος αυτό των 100 μέτρων, με την κατασκευή του φράγματος αυτού και την ανύψωση της στάθμης του νερού της υποτιθέμενης αυτής λίμνης κατά 70 μ. περίπου, η υδροστατική πίε-

ση και συνεπώς η υδατοπερατότητα κάτω από το φράγμα θα αυξηθεί. Αυτό δημιουργεί μία πολύ επικίνδυνη κατάσταση, δεδομένου ότι η στάθμη της λίμνης Κρύας Βρύσης θα είναι 309 μ. Η από κάτω σχεδόν Καλαμπάκα, βρίσκεται σε υψόμετρο 250 μ. Χωρίς υπερβολή, θα ήταν βιβλική καταστροφή για ολόκληρη την περιοχή Καλαμπάκα - Τρίκαλα (υψόμετρο 110 - 120 μ.) σε περίπτωση μετακίνησης και ρωγμής στο φράγμα αυτό με την προβλεπόμενη αποθήκευση νερού περίπου της τάξεως των 500 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων!

Όλοι αυτοί οι φόβοι αργότερα επαληθεύτηκαν με τη σχετική έκθεση του Αμερικανικού «Μπιρό οφ Ρεκλαμείσιον», που πρότεινε την μείωση της στάθμης της λίμνης αυτής, για να μειωθεί η υδροστατική πίεση. Και φυσικά, γίνεται λόγος για σοβαρή μείωση. Τότε, όμως, παύει να παρουσιάζει ενδιαφέρον το «έργο Κρύας Βρύσης», αφού η αποθήκευση νερού πέφτει πλέον κατακόρυφα.

β) Ούτε η πρόταση του «Μπιρό οφ Ρεκλαμείσιον» για λήψη μόνιμων εκτάκτων μέτρων (αύξηση των οργάνων προειδοποίησης, μηχανημάτων εκτάκτου ανάγκης κ.λ.π.) μπορούν να ληφθούν σοβαρά υπόψη. Ποιός τρελλός μπουλντουζιέρης σε συνθήκες κατακλιμαμιαίων

βροχοπτώσεων, θα προσπαθεί μέσα στη λάσπη να «κλείσει» κάποια ρωγμή που παρουσιάστηκε στο φράγμα, έχοντας από πίσω του αιτών τον τεράστιο όγκο νερού; Και τι είδους προειδοποίηση να γίνει; Να εκκενωθούν γρήγορα η Καλαμπάκα, τα Τρίκαλα, με τις

πολλές ενδιάμεσες δεκάδων χωριών; Μα το κακό γίνεται σε λίγα λεπτά!

2. Η ίδια η ΕΣΥΟ παραδέχτηκε ότι το φράγμα Κρύας Βρύσης θα προσχωθεί από τα φερτά υλικά σε λίγα χρόνια. Εγώ τα υπολογίζω σε 8 - 10 χρόνια. Είχε μάλιστα προτείνει η ΕΛΕΚΤΡΟΒΑΤΤ, για να συγκρατηθούν τα πρηνή, να δενδροφυτευθούν όλες οι εκτάσεις της λεκάνης απορροής αυτής της λίμνης!.. Γίνονται αυτά τα πράγματα σε εκατοντάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα, όταν εκεί υπάρχουν ιδιωτικές εκτάσεις και καλλιέργειες;

3. Από τη λίμνη Κρύας Βρύσης θα κατακλύζονταν:

α) Εκτάσεις με καλλιέργειες, βοσκότοπια, κ.λ.π. της τάξεως των 20.000 στρεμμάτων!..

β) Θα κατακλύζονταν επίσης σε πολλές δεκάδες χιλιόμετρα οι εθνικές οδικές αρτηρίες από Καλαμπάκα προς Μέτσοβο και Γρεβενά, αυξάνοντας αντίστοιχα το μήκος των οδών αυτών (άρα μεγάλη αύξηση κόστους καυσίμων αυτοκινήτων κ.λ.π.).

Εκτός από όλα αυτά τα λίγα που αναφέρονται συνοπτικά, η ίδια η ΕΛΕΚΤΡΟΒΑΤΤ, είχε παραδεχτεί, ότι σε περίπτωση πραγματοποίησης εκτροπής νερού από τον Αχελώο προς τη Θεσσαλική πεδιάδα, το φράγμα Κρύας Βρύσης δεν πρέπει να κατασκευαστεί, αφού από τον Αχελώο θα έρχεται κατά πολύ φθηνότερο νερό και σχεδόν με τα σημερινά δεδομένα, κατά 6

φορές περισσότερο από ό,τι από την πιθανή «λίμνη Κρύας Βρύσης».

Και κάτι ακόμα πιά σοβαρό. Σήμερα, χωρίς την κατασκευή ακόμη κανενός φράγματος στους παραποτάμους του Πηγείου (Πύλης, Μουζακίου, Σμοκόβου και Παληοδερλί) η οικολογική καταστροφή του Πηγείου είναι σχεδόν οριστική, αφού κατά τους κρίσιμους μήνες Αύγουστο - Σεπτέμβριο, η παροχή του Πηγείου έφτασε το μισό κυβικό μέτρο ανά δευτερόλεπτο!..

Τι θα γίνει με τον Πηγειό, όταν γίνουν τα φράγματα αυτά και πολύ περισσότερο, αν υποθέσουμε, ότι γίνονται και αυτό το άκρως επικίνδυνο φράγμα Κρύας Βρύσης; Η απάντηση είναι σαφής. Απλούστατα ο Πηγειός θα πάψει εντελώς να υπάρχει σαν ποταμός. Σήμερα έχουμε τα πρώτα δείγματα αυτής της οικολογικής καταστροφής:

Με την υποκατάσταση της «Κρύας Βρύσης» από τη μία μεριά θα κερδηθούν με τις σημερινές τιμές περί τα 50 - 60 δισεκατομμύρια δραχμές, ενώ η σήραγγα Αχελώος - Θεσσαλία που απαιτεί 20 δισεκατομμύρια δραχμές, θα λύσει όλα τα προβλήματα νερού στη Θεσσαλία και θα σώσει τον Πηγειό και το περιβάλλον του.

Και πώς θα ερχόταν το νερό από την «Κρύα Βρύση» Καλαμπάκας στη Λάρισα για να πότισε ο ΤΟΕΒ Πηγείου αυτά τα 100.000 στρέμματα; Από τον στεγνό Πηγειό, που θα το έπινε ακόμα στα αμμοχάλικα της Σαρακινιάς; Τότε είναι που ο ΤΟΕΒ δεν θα πότιζε ούτε ένα στρέμμα!

Τέλος για να μιλάμε πάλι για «Κρύα Βρύση» - κάποιοι φαίνεται κάθε τόσο το περνούν - θα πρέπει πρώτα να ανατραπεί η απόφαση της Ε.Σ.Υ.Ο. που αναφέραμε. Θα περίμενε κανείς πιά υπεύθυνη αντιμετώπιση αυτών των σοβαρών προβλημάτων. Θα τα πούμε αναλυτικότερα στη σχετική εκδήλωση του ΤΕΕ στις 18 Μαρτίου εδώ στη Λάρισα.

Ο ΤΟΕΒ ΠΗΝΕΙΟΥ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΕΙ:

31.1.89

«Πάρτε μέτρα γρήγορα, γιατί ο κάμπος θα ξαναδιψάσει»

Ζοφερές διαμορφώνονται οι προοπτικές στο θέμα της αρδεύσεως των 100.000 στρεμμάτων της δικαιοδοσίας του ΤΟΕΒ Πηνειού.

Το Δ.Σ. συνεδρίασε την περασμένη Παρασκευή και επισημαίνοντας την φτώχεια σε αρδευτικό

προηγούμενες χρονιές). Βεβαίως υπολείπεται ακόμα διάστημα 50 ημερών για να τελειώσει ο χειμώνας αλλά με φυσιολογική εξέλιξη του καιρού πάλι οι προοπτικές είναι δυσσώγιες.

Επίσης και η στάθμη της λίμνης Πλαστήρα είναι υποθαβμισμένη σε

προσωρινών λύσεων και περιορισμένης αποτελεσματικότητας, φέτος οι αρμόδιοι πρέπει να στραφούν σε οριστική λύση του αρδευτικού προβλήματος, (εκτός του μεγάλου έργου του Αχελώου που δεν ξέρουμε πότε θα ολοκληρωθεί) που είναι:

● ΛΙΓΟΣΤΑ ΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΝΕΡΟΥ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΗΜΕΡΑ

νερό που υπάρχει σήμερα θέτει τους αρμόδιους ενώπιον των ευθυνών τους ζητώντας την επιτάχυνση των μικρών αρδευτικών έργων.

Πιο συγκεκριμένα επισημαίνονται σε ανακοίνωση που υπογράφει ο πρόεδρος κ. Γ. Κωνσταντίνου, τα ακόλουθα:

Το διοικητικό συμβούλιο του ΤΟΕΒ Πηνειού Λάρισας, στη συνεδρίαση της 27.1.1989, ασχολήθηκε εκτεταμένα, με το οξύ πρόβλημα των αρδεύσεων και επισημαίνει τα ακόλουθα:

Η στάθμη του Πηνειού ποταμού σήμερα, στην καρδιά του χειμώνα, είναι τόσο χαμηλή, που αν οι αρδεύσεις γινόταν αυτή τη στιγμή δεν θα μπορούσαν να εξυπηρετηθούν ούτε οι μισές αρδευόμενες εκτάσεις. Κατά την περίοδο των αρδεύσεων είναι υπερβέβαιο ότι η στάθμη θα είναι σε επίπεδα πολύ χαμηλότερα και συνεπώς το πρόβλημα θα είναι και πάλι οξύμωρο ίσως και σε μεγαλύτερο βαθμό από πέρυσι (έλλειψη θροαχτώσεων το Γενάρη συγκριτικά με

σύγκριση με την περασμένη χρονιά και δεν διαγράφονται προοπτικές σημαντικής ενίσχυσης άλλη δε πηγή εμπλουτισμού του δυναμικού του Πηνειού δυστυχώς δεν υπάρχει.

Συνεπώς επιτακτική ανάγκη είναι όπως η πολιτεία αντιμετωπίσει εγκαίρως το πρόβλημα των αρδεύσεων του Νομού Λάρισας για να μην αφεθούν οι γεωργοί και πάλι στο έλεος των καιρικών συνθηκών. Προς τούτο επιβάλλεται:

1. Τα προγραμματισμένα έργα βελτίωσης που αποφασίστηκαν από τη Νομαρχία για να επιφέρουν αποτελέσματα για το 1989 πρέπει να ολοκληρωθούν το αργότερο μέχρι τέλος Απριλίου που υπάρχει έστω και λιγοστό νερό για να καταστεί δυνατή η αποθήκευσή του. Αν δεν τελειώσουν μέχρι τότε, για την φετινή χρονιά δεν θα φέρουν κανένα αποτέλεσμα (αν περατωθούν το καλοκαίρι δεν υπάρχει νερό για αποθήκευση).

2. Εκτός από τα πιο πάνω έργα

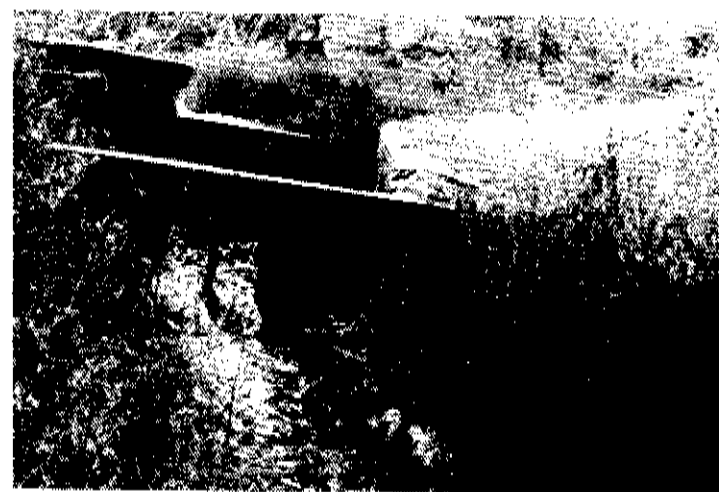
α) Επίσπευση κατασκευής του φράγματος Σμοκόβου και η εξασφάλιση - νομοθετικά - 50 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων νερού για τον ΤΟΕΒ Πηνειού μέχρι περατώσεως του φράγματος Πύλης.

β) Η εξαιρέση από το πακέτο Αχελώου του φράγματος Πύλης η κατασκευή του οποίου πρέπει να προταχθεί και να λειτουργήσει όσο η κατασκευή του δεν απαιτεί πρόσθετες δαπάνες και όταν τελειώσουν τα έργα Αχελώου το φράγμα αυτό θα λειτουργήσει όπως θα έχει εκ των προτέρων κατασκευασθεί.

3. Να επανεξεταστεί η κατασκευή του φράγματος Κρύας Βρύσης.

4. Επιβάλλεται ο υδροηλεκτρικός σταθμός της λίμνης Πλαστήρα για οποιονδήποτε λόγο να μην λειτουργήσει τους χειμερινούς μήνες για εξοικονόμηση κάποιων ποσοτήτων νερού.

Εν όψει όλων αυτών των κινδύ-

Άδεια το αντλιοστάσιο του ΤΟΕΒ Πηνειού πέρυσι το καλοκαίρι. Τι γίνεται ώστε αυτή η εικόνα να μην επαναληφθεί;

νων για φέτος και αναλογιζόμενοι τις τεράστιες ζημιές των καλλιεργειών από τη λειψυδρία (ακόμη οι παραγωγοί μας αναμένουν τις αποζημιώσεις και τις ρυθμίσεις χρεών όπως τους υποσχέθηκαν)

είμαστε δυστυχώς αναγκασμένοι να συστήσουμε στους αρδευτές του Οργανισμού και άλλες μειώσεις όψιμων καλλιεργειών εκτός απ' αυτές που μέχρι τώρα έγιναν (σπορα με τριμήνια κριθάρια).